

VANSKELIGHETSGRAD:

“Med god planlegging er det ikke vanskelig å bygge hele vegg på ei helg. Har du det rette verktøyet, er stållike enkelt å arbeide med som tre.”

FØR DU GÅR I GANG

Materialer

- 13 mm gipsplater, 90 x 250 cm
- Lyddempede stålstendere
- 3,5 x 25 og 3,5 x 35 mm gipsskruer til stål, 5 x 40 mm slagpluggen
- Akrylfugemasse (til lydfuger)
- 50 mm mineralull
- Gipsparkelmasse
- Sparkelteip

Pris

Cirka 750 kroner per meter

Spesialverktøy

- **Fiksertang:** Brukes til å skjøte stålstenderne med
- **Platesaks:** Brukes til å klippe i stålstenderne
- **Plateløfter:** Brukes til å løfte gipsplatene opp mot taket med – betjenes enkelt med foten

Lørdag 09:00

Krittsnoren sikrer deg en helt rett vegg

Når du har markert plasseringen av de ytterste stenderne i begge sider av rommet, bør du streke opp på gulvet. Da får du en rett linje å jobbe etter. Vi bruker krittsnor. Enkelt og raskt.

LYDisoler din nye vegg

Skal du bygge en vegg er det en fordel å isolere den mot støy. Veggene blir litt dyrere, men det er en investering du vil bli glad for.

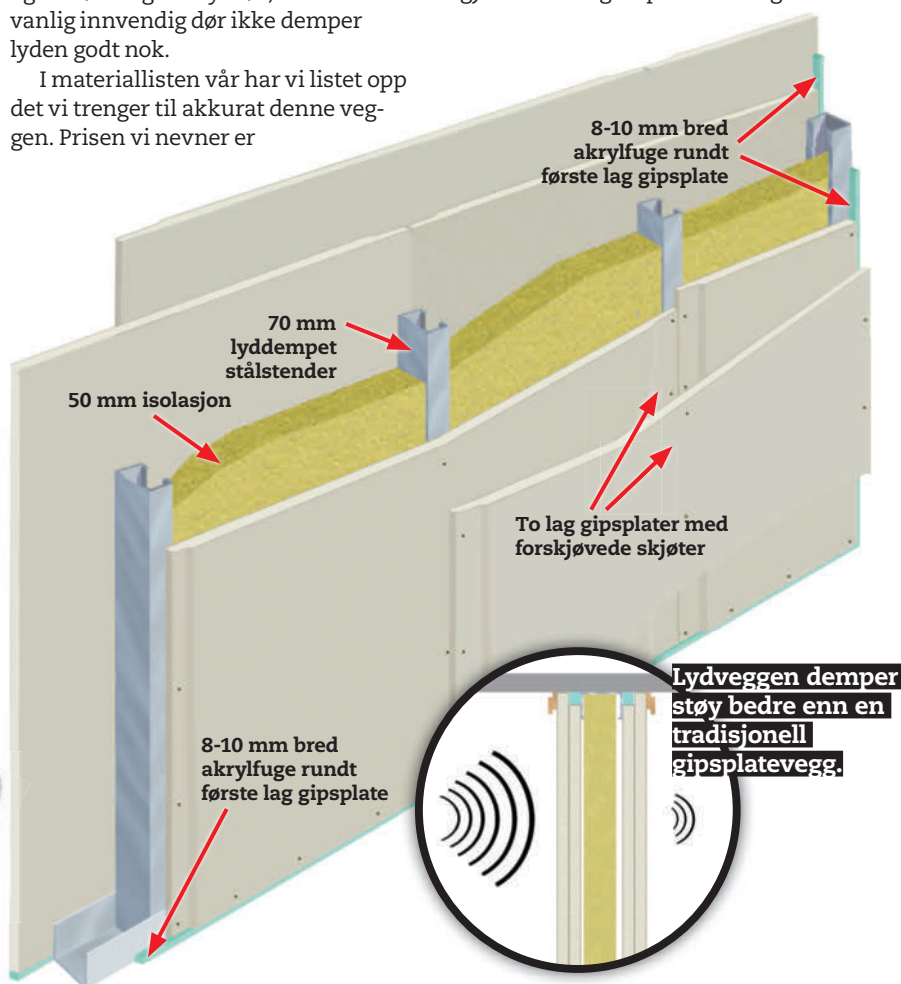
Du skal bruke stålstendere som er perforerte. Og du skal tette med akrylfugemasse rundt det første laget gipsplater. Det er de største forskjellene på en vanlig gipsplatevegg og en lydisolert vegg. Forskjellen på hvor mye de demper lyd og støy er til gjengjeld betydelig.

Hvis du skal sette en dør i vegg, skal du huske å tette godt rundt den, og du bør velge en lyddør, fordi en vanlig innvendig dør ikke demper lyden godt nok.

I materiallisten vår har vi listet opp det vi trenger til akkurat denne vegg. Prisen vi nevner er

også det vi måtte betale, men det er sikkert mulig å lage en tilsvarende vegg rimeligere enn det vi har fått til på disse sidene.

Men start uansett med å lage en arbeidstegning. Det gjør det enkelt å lage en innkjøpsliste, med oversikt over alt du trenger til jobben. En slik grundig forberedelse er spesielt viktig på en jobb som denne, der du skal gjøre alt ferdig i løpet av ei helg.

Stans støyen

En lydvegg stanser støyen på flere måter:

Gipsplater: Jo tyngre veggen er, dess vanskeligere er det å sette den i svingninger. Derfor er to lag gipsplater bedre enn ett, og tre lag er bedre enn to.

Akrylfuge: Akrylfugen rundt det innerste laget gipsplater tetter alle sprekker, slik at den delen av lyden som spres gjennom luften bremses.

Isolasjon: Den hindrer at hulrommet mellom gipsplatene virker som en lydkasse, der lyden kastes fram og tilbake. Hvis bare halvdelen av hulrommet er fylt, er lydkasseeffekten eliminert.

Stålstendere: Vanlige stålstendere kan "settes i svingninger". Derfor er det viktig å bruke perforerte stålstendere. De lydisolerer 8 dB bedre – og det er en forskjell du merker.

Lørdag

Mål opp og marker

Start med å lage en arbeidstegning, der du markerer inndelingen til stenderne.

Husk at sparkelkanten på den første gipsplaten skal skjæres av mot f.eks. vegger og dører. Hvis du som her bruker plater som er 90 cm brede, skal du regne med at første gipsplate blir 84-85 cm bred. Første stender plasseres helt inntil veggen. Neste stender skal stå 42 cm derfra – målt fra veggen til sentrum av stenderen. De andre stenderne skal stå med 45 centimeters avstand – målt fra sentrum til sentrum av stenderne.

1 Mål opp, og marker på veggen der første stender skal monteres. Husk å medregne 2 x 13 mm til gipsplatene på hver side av stenderen.

TIPS: Når du har streket opp, så sett et kryss på den siden der stolpen skal monteres.

2 Marker veggens plassering i begge sider av rommet. På gulvet tegner du opp med blyant eller en krittstrek, slik at du har en rett linje å plassere bunnprofilen etter. Da blir veggen rett.

Lørdag 20
Søndag 21

Ferdig på ei helg

Lørdag 11:00

To typer stålbejler

Som topp- og bunnskinne bruker vi en stålprofil med et tynt lag skum (polyeten), slik at små ujevnheter i gulv, vegg og tak tettes. De loddrette stenderne er perforerte. De bremser vibrasjoner og isolerer lyd mer effektivt enn vanlige stålstender.

Lørdag 13:00

“Nå er stålstenderne på plass, og vi er klare for å sette gipsplater på skjelettet. Lydfugen er vi ekstra påpasselig med. Det må ikke bli et eneste hull.”

Lørdag 15:00

Bruk en bitsholder med dybdestopp

Når du arbeider med gipsplater, er det viktig at skruens hode ikke bryter platens overflate av papp. Derfor er det en fordel å arbeide med en bitsholder med dybdestopp. De fås for under en femtilapp. Wolfcraft har en litt dyrere magnetisk modell, som kan holde skruen på plass.

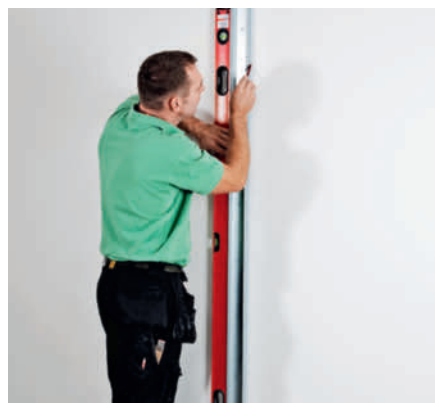
Bygg skjelettet

Veggen bygges opp av 70 mm perforerte stålstender. Her får du bruk for en god platesaks. Har du ikke en platesaks, anbefaler vi at du kjøper eller låner en før du setter i gang med jobben. Du får også bruk for en fiksertang.

Vi bygger veggen direkte på et betonggulv. Derfor bruker vi 5 x 40 mm slagplugger til å feste bunnskinnen med. Skal du bygge veggen på et tregulv eller et undergulv av trefiberplater, kan du bruke 3,5 x 35 mm gipsskruer (de samme skruene som du bruker når du arbeider med to lag gips). I begge tilfeller skal du feste bunnskinnen per 50 cm.

1 Bunnskinnen skjæres til på mål og klippes til. Bruk en tusj til å markere på begge sider (også kalt fliker), der du skal klippe. Dermed får du et vinkelrett snitt.

4 Klipp til veggskinnen i lengden. Den skal mangle 1 cm på å nå taket. Da er det mye enklere å montere den. Sett den i lodd, og fest den for hver 50 cm. Gjør det samme i motsatt ende av rommet, og lag en krittstrek til toppskinnen.

5 Nå kan du sette opp toppskinnen. Er det en lang vegg du skal bygge, kan du bruke en av de loddrette stenderne for å støtte toppskinnen til den er festet.

Monter gipsplater

Platene skjæres til på mål med en hobbykniv, men vi skjærer dem én centimeter mindre enn takhøyden. Dermed er de enklere å bakte på plass. Etterpå løfter vi platene slik at hulrommet ligger mot gulvet – der det skal settes på fotlister.

På det første laget gipsplater skal det også være plass til 8-10 mm lydfuge hele veien rundt. Fugematerialet legger vi først i når vi er klare til å montere det andre laget med gips, fordi noen fugematerialer får en litt hard overflate når de størkner, slik at gipsplaten buler litt ut. Derfor monterer vi det andre laget med gipsplater mens fugematerialet er bløtt.

1 Første lag gipsplater skrues fast med 3,5 x 25 mm gipsskruer. Platene settes på 9 mm klosser på gulvet. Da blir det plass til en lydfuge. Her bruker vi en spesiell bitsforlenger med dybdestopp, slik at skruen ikke skrues for langt inn.

2 Forbør, og fest bunnskinnen
per 50 cm med 5 x 40 mm slagplugg.
VIKTIG! Husk å forsikre deg om at det ikke
går vannrør eller finnes elektriske ledninger
i betongen før du borer.

3 Klipp hull i kantskinnen, hvis du
vet at du skal ha strøm i veggen. Klipp
hullet før du setter opp skinnen.

6 Klipp til en av stenderne i lengden.
Plasser den etter målene på arbeids-
tegningen din. De fleste skal stå 45 cm fra
den forrige – målt fra sentrum til sentrum.
Fikser den til topp- og bunnskinnen med
fiksertangen. Monter de øvrige stenderne.

**7 Klipp i samme ende av hver
stender hvis du senere skal trekke
kabler.** Stenderne har et gjennomgående
hull i hver ende til kabler. Hvis du kapper
stenderne i samme ende, blir hullene
sittende i samme høyde.

Gjør klart for flatskjermen

Hvis du vet at det skal henge en
flatskjerm, et veggskap eller noe annet
tungt på den nye veggen, kan du
forsterke veggen med en ekstra plate.
Her setter vi opp et stykke tynn kryss-
finérplate, men du kan også bruke
andre trefiberplater eller bordbredder.
Enkelt fortalt skal det bare være noe
som er godt å skru i, og som holder
skruen fast. Platen skal skrus i fra for-
siden av gipsplaten, men hvis du arbei-
der alene, er du nødt til å fikse den
fra baksiden først (se bildet).

**2 Fyll opp langs gulv, vegger og tak
med akrylfugemasse (lydfuge).**
Skrap av overskytende fugemasse med en
sparkel eller noe annet egnet.
VIKTIG! Du skal først fuge når du er klar for
å montere det andre laget med gipsplater.

3 Monter det andre laget gipsplater.
Start med den første hele platen, som
monteres en halv plate forskjøvet i forhold
til første lag. Kontroller at platen står i lodd.
Bruk eventuelt en plateløfter til å løfte
platen slik at den tetter helt mot taket.

**4 Mål avstanden mellom den hele
gipsplaten og veggen flere steder,**
slik at du kompenserer for skjevheter i
veggen. Monter halvplaten mot veggen.
TIPS: Det skal gjerne være 1-2 mm luft, så
du slipper å presse gipsplaten på plass.

Ferdig på ei helg

Søndag 09:00

“Endring i faste elektriske installasjoner skal utføres av en elektriker. Vi har avtalt med en som hjelper oss underveis, og han kobler ledningene til strømmettet dagen etter at vi er ferdig.”

Søndag 11:00

Bruk maske og arbeidshansker

Mens vi arbeider med mineralull bruker vi arbeidshansker og maske, fordi det klør. Vil du beskytte deg ytterligere, så bruk en langermet skjorte mens du arbeider med isolasjonen.

Søndag 15:00

Husk luft mellom vegg og gulv

Her bygger vi vegg på et betonggulv. Etterpå skal det legges gulv. Derfor er det enkelt å sikre at vegg og gulv ikke er i kontakt, slik at lyden heller ikke kan transporteres gjennom gulvet.

Har du et flytende gulv, er du nødt til å fjerne en stripe av gulvet før du bygger vegg. Et flytende gulv skal ikke belastes med noe som er så tungt at gulvet ikke klarer å bevege seg.

Søndag

Trekk ledninger

1 Trekk ledninger (eller elektrikerrør) gjennom hullene i stålstenderne.

Sett et stykke flexrør eller elektrikerrør i gjennomføringen, slik at ledningene ikke skades på stålets skarpe kanter.

VIKTIG! En elektriker skal hjelpe deg.

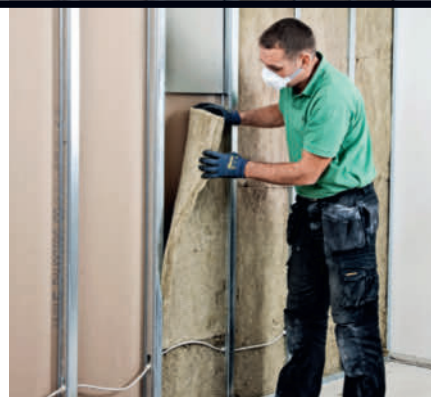
2 Hullene til stikkontaktene bores med et 55 mm koppbor. Bor først to hull som vist på bildet. Så kan du bore rundingene helt ut etterpå. Boksen til stikkkontakten passer rett i hullet.

Legg inn isolasjon

Hulrommet mellom de to gipsveggene fyller vi med mineralull.

Mineralullen lydisolierer egentlig ikke. Den skal utelukkende forhindre at det oppstår en lydkasseeffekt mellom de to oppstår en lydkasseeffekt mellom de to dobbelte lagene med gipsplater, der lyd kastes fram og tilbake i hulrommet.

Undersøkelser viser at lydkasseeffekten elimineres hvis bare halvparten av hulrommet fylles ut med mineralull eller et annet materiale. Men vi velger å fylle opp. I tillegg uten å jukse. Men vi velger å bruke 50 mm matter i stedet for 70 mm, som stenderne har plass til.

1 Isoleringsmatter skjæres til og løftes på plass mellom stålstenderne. Hvis du kjøper matter som ikke passer til stenderavstanden, skal du skjære så få ganger som mulig.

Bygg vegg ferdig

1 Sett gipsplater på den andre siden av vegg. De settes opp etter nøyaktig samme oppskrift som på den første siden – også med lydfuge.

2 Sparkle alle skjøtene første gang. Fyll også alle skruehull med sparkelmasse. Mer rekker du ikke på ei helg, på grunn av tørketiden.

Papirteip eller selvklebende nylonteip?

Når du skal sparkle skjøtene finnes det to metoder. Med papirteip får du den sterkeste skjøten. Men det er enklere og raske å bruke nylonteip.

Nylonteipen klebes direkte på midten av skjøten. Du kan sparkle hele skjøten med det samme.

Med papirteip legges et tynt lag sparkelmasse i skjøten, mens du presser i papirstrimmelen. Du må først sparkle oppå papirstrimmelen dagen etter. Ellers blir den ødelagt.

Mett overflaten

Før du kan male eller tapetsere den nye lydveggen, skal den grunnes. Ellers vil gips og papp suge altfor mye fukt ut av malingen eller tapetlimet. Grunneren kalles også for forankringsgrunner.

Grunneren kan rulles eller pensles på. Noen grunners er en tynn væske, og litt vanskelig å arbeide med, mens nye typer har konsistens som maling. Husk å dekke gulvet, så du ikke søler på det.

Bruk en stor slipesåle

Sparkelmassen i skjøtene rekker ikke å tørke i løpet av helgen. Men når du skal slipe er det en fordel å bruke en bred "slipekloss", som kan rekke over alt over skjøten. En veggsliper – noen kaller den en planpusser – kan settes på en teleskopstang, slik at du slipper å arbeide fra en stige. Men den er – på grunn av den store slipeflaten – også god som håndholdt slipekloss.

Veggsliperen brukes til alle skjøtene.

“ Det er imponerende hvor mye en gipsplatevegg kan dempe støyen fra et tenåringsrom. Og så er gipsplater både enkle og raske å arbeide med.

